

2e aanvullende steunprogramma voor Griekenland

Op 21 juli 2011 hebben de regeringsleiders en staatshoofden van de Eurozone een akkoord bereikt over een 2e steunprogramma voor Griekenland. Dit programma is nodig om de problemen in Griekenland het hoofd te bieden, de financiële stabiliteit in Europa te waarborgen en te voorkomen dat de situatie in Griekenland ernstige gevolgen heeft voor andere Europese landen.

Financiële steun

Het 2e programma voor Griekenland heeft een omvang van € 109 miljard en wordt gefinancierd door het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en het EFSF (European Financial Stability Facility, het noodfonds). Daarnaast is sprake van een vrijwillige maar substantiële bijdrage van naar schatting € 106 miljard van de private sector (banken, pensioenfondsen en verzekeraars). Door de private sector erbij te betrekken, wordt de schuldpositie van Griekenland beter. Dit komt vooral doordat het land langer de tijd krijgt om zijn obligaties terug te betalen aan private partijen die zo'n obligatie hebben. Zo wordt Griekenland op termijn weer aantrekkelijker voor marktpartijen.

Verlengen looptijd en verlagen rente

Daarnaast wordt voor nieuwe leningen aan Griekenland uit het noodfonds EFSF de looptijd verlengd van 7,5 jaar naar het maximum wat mogelijk is. Dit zal liggen tussen 15-30 jaar. De rente voor deze toekomstige leningen uit het EFSF aan Griekenland wordt verlaagd naar een niveau dat vergelijkbaar is met de rente die de Commissie rekent voor steun uit de Europese begroting aan landen met betalingsbalansproblemen (van 3,5%). Wel is tevens afgesproken dat de rente die gerekend wordt voor leningen uit het EFSF nooit daalt onder de financieringskosten van het EFSF. Ook de leningen aan Portugal en Ierland krijgen dezelfde voorwaarden als de nieuwe EFSF-leningen aan Griekenland.

De extra financiering aan Griekenland gaat, net als voorheen, gepaard met strikte voorwaarden en een strikte monitoring. Nu een langere looptijd van kracht wordt, zal ook sprake zijn van een langere monitoring.

Flexibeler noodfonds

Verder is afgesproken om het EFSF flexibeler in te zetten. Dat gebeurt steeds en alleen op basis van adequate voorwaarden. Met dat fonds kunnen voortaan ook staatsobligaties worden opgekocht van eurolanden die in problemen verkeren, maar alleen als een analyse van de Europese Centrale Bank (ECB) laat zien dat er sprake is van buitengewone omstandigheden waarbij de financiële stabiliteit in gevaar is. Ook landen die niet acuut in nood zijn, kunnen via het noodfonds worden geholpen. Tot slot wordt het voor landen in de Eurozone mogelijk om hun eigen banken te steunen via het noodfonds.

Kosten voor dit aanvullende steunprogramma voor Nederland

De bijdrage van het IMF aan het programma is nog onbekend. Als die bijdrage bekend is, dan wordt duidelijk hoeveel er uit het EFSF beschikbaar komt en kan ook het Nederlandse aandeel berekend worden.

Doel van het steunpakket aan Griekenland

Het 2e steunpakket is nodig omdat Griekenland in 2012 nog niet zelfstandig op de kapitaalmarkt kan lenen. Daardoor zou het land op termijn niet meer aan de financiële verplichtingen kunnen voldoen. Het steunpakket zorgt ervoor dat Griekenland aan zijn verplichtingen kan blijven voldoen. Verder is het absoluut noodzakelijk dat Griekenland alles op alles zet om de overheidsfinanciën op orde te brengen. Dit zal streng worden gemonitord. De nieuwe lening wordt daarom weer in delen uitgekeerd.

Met behulp van het steunpakket kan Griekenland zich richten op het doorvoeren van de noodzakelijke hervormingen en bezuinigingen en werken aan duurzame economische groei. Daardoor krijgen beleggers weer vertrouwen in Griekenland, zodat het land weer zelfstandig kan lenen op de kapitaalmarkt.

Effect op de eerdere leningen van Nederland aan Griekenland

Ook van de eerdere Griekse leningen die bilateraal door de lidstaten, waaronder ook Nederland, aan Griekenland worden verstrekt, wordt de looptijd verlengd.

Verder wordt ook het noodfonds EFSF geflexibiliseerd. Dat gebeurt steeds en alleen op basis van adequate voorwaarden. Met dat fonds kunnen voortaan ook staatsobligaties worden opgekocht van eurolanden die in problemen verkeren, maar alleen als een analyse van de ECB laat zien dat er sprake is van buitengewone omstandigheden waarbij de financiële stabiliteit in gevaar is. Ook landen die nog niet acuut in nood zijn, kunnen via het noodfonds worden geholpen. Tot slot wordt het voor landen in de Eurozone mogelijk om hun eigen banken te steunen via het noodfonds.

Cruciaal blijft - en dat is de beste bescherming tegen besmetting - dat alle landen zich houden aan de afspraken uit het stabiliteits- en groeipact. Dat is tijdens de Eurotop op 21 juli 2011 benadrukt. Dat wil zeggen dat alle lidstaten van de eurozone uiterlijk in 2013 hun tekort onder de 3% van het Bruto Binnenlands Product zullen hebben gebracht. Met uitzondering van de landen die nu onderworpen zijn aan een streng programma van het IMF, de Europese Commissie en de ECB: Griekenland, Ierland en Portugal. Tevens zal de komende maanden gesproken worden over sancties voor landen met buitensporige tekorten.